Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV — Reus Diumenge 17 de Septembre de 1899 — Núm. 3,366

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre. . . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » »
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de..... **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix.—Cascos d' arengada pera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

Amor foll

(Fantasía)

Al fí del dia, la hora misteriosa en que acolorintse lo cel descoloreix la terra y en que fins tot lo més prosáich sembla revestirse d' imponent solemnitat y espiritualisarse al entreveures entre aquellas clarors angunniosas y aquellas sombras que envolcallantse van enfortintse de tó, á mida que la vesllúm del sol s' esfumeix gradualment fins desapareixer, deixant una vuydor....

Ell li deya enérgicament á *ella*: Agenóllat, m' aymía, lo sol ha mort, agenóllat y résam sense oracions ab fervorosa fé, á fí de que l' aubada se compadeixi de la posta y porti un nou dia, á fí de que la nit demá obri sas portas y deixi entrar la llum del sol ressucitat.

Agenollats ploravan de tot cor com ploravan los homes primitius al veure al fí de la tarde, desmayarse lo sol en l' horitzó. Los dos enamorats eran bojos, bojos d' amor, no tenint cap més manía que estimarse y fugir de la gent per instint, com fugen los ancells envers lo camp. Eran dos místichs del amor, eran dos alucinats mes bé que dos bojos. Anavan totas las nits á passejar als voltants d' un profón estany, format en el clot d' un extens prat que ofería un paissatje deleytós, encisador, y més que may en las nits de lluna, en que la exhuberant vegetació prenía un tó d' esmeragda claríssim, en las parts iluminadas y en las foscas, un tó misteriós que feya pensar en cosas fantasiosas que la imaginació li sembla veure entre boyras de fosca.

Y en una nit com la descrita, prop del estany, *ell* li deya á *ella*: No fassis remor al caminar, avansa silenciosament com nostras sombras, y parlam més moll, ab accent de sospirs, que fins gelós n' estich de que 'l silenci reculli y retorni ta dolsa veu. Párlam més moll ma estimada, no despertis als aucellets y á las papellonas que dormen y somnían entre 'l fullám dels arbres... Fíxat en aquestos aubens ¡pobrets, están plorant! No es ámbar, no, lo que destilan com din la gent, son llágrimas; aquestos arbres ploran recordantse de sas fullas mortas en las tardors passadas, ploran d' anyoransa. Compadímlos, també los compadeix la primavera....

La lluna á la par que del sol, es ton mirall; jo 't veig en ella reflexada, tu ets diferenta de totas las donas, com diferenta es l' aygua del mar de totas las ayguas y com diferenta es la neu del carbó; ton cor es blanch, ton cor es un lliri y ton alé la fragáncia y tas llágrimas rosada....

Diu la gent qu' hem perdut l' enteniment y es que 'l cor se 'ns ha pujat al cap—¿sents cóm batega? Está continuament trucant, vol fugir y no pot, lo crida 'l teu ab la veu imparaulada del desitj y del recort.

Y entre tous d' herba seguían caminant ab deixadesa, sostenintse mutuament, lligantse amorosits ab sos brassos, trepitjant floretas y mirant no més lo cel, tenían quelcom de sonámbuls y fins d' espectres, abdós tan alts, prims y descolorits.

Ella arrossegant un bon tros per la espatlla sa vesta blanca que doblegava suaument al passar l' herba y s' hi aferravan tot sovint alguna fulla morta ó algun petit branquilló caygut. *Ell* vestit de negre y tot cordat, ab lo cap descubert, los cabells llarchs y 'ls ulls molt oberts y bellugadissos, feya pensar en un Mefistófeles endolat, en tot, menys en una figura real y humana.

Quan se besavan *ell* li deya: Fíxat ¿no ho veus? Tota la estelada ha tremolat d' enveja. Cal estimarse més y més cada dia, perque l' amor y 'l foch quan no s' atían se van apagant fins no restar més que freda cendra.

Nits hi havía en que sense estar carregada l' atmósfera, no sentint excitats sos nervis, tan sensibles en las naturalesas desequilibradas, s' ensopían en llarch éxtassis de contemplació mirant las fosforescencias de l' aygua ó alguna flor eslanguintse per la freda claretat de la celistia.

Mes una nit xafagosa, precursora de tempesta, y que bufava á estonas un vent calitjós arribaren enfebrats al deliri. D' aytal manera no podían permanezer en lloch ni un minut. S' asseyan tot saltant, corrían á plaret, sens respirar anavan seguint entre la enfosquida molsa, alguna lluherna dihent que era una estrella, una joya del cel cayguda á la terra.

Cantavan plorosos y reyan, al acabar una oració besavan la terra y 's besavan los ulls, depressa y nerviosament com si estiguessin esperitats.

En la quietut, en los remors y en tot, hi veyan pressagis y quelcom estrany que 'ls espahordía fentlos estremir.

—¿Sents? Ha cantat un cisne ó ha rigut lo dimoni.

—¿Sentires un cruixit?—Deu ser de brancas, qui sab si d' ossos, tal cop la mort s' acosta esgarrapantse 'l crani.

Resém, desenrotlla la trena, será lo rosari y obrirás los brassos y serás la creu....

Quan te moris, com jo no veuré ton hermós cadavre, morirém plegats com mor ab la flor son perfúm. Finirém en estiu y Natura desconhortada se mustigará de sobte y ab lo vent ens vindrán com á ofrenas totas las flors esfullantse. La terra s' aturará, tindrém per cotxe funerari el *carro del sol*, tota la humanitat en peregrinació per acompanyament, una forta tempestat per marxa fúnebre y 'l mar s' endolará tornantse negre. Nostre sepulcre ha de ser lo fons d' un volcá apagat y en la nit del dia dels Morts, per llum de ciris y llántias, sortirán de nostra tomba flamaradas, espurnas y fum.

En lloch viurá cap més arbre que un xiprer gegant, tan alt y gros que sas arrels foradarán de part á part la terra y son fí se perdrá entre 'ls núvols com si fos un puntal per aguantar la blava volta.

Ja veus si será gran lo nostre fí, ja veus si será imponent la nostra tomba.

—¿Y quín dia ens fugirá la vida? Li va preguntar *ella* somrihent.

—Calla, no parlis del temps, es invocar á la mort, perque la mort dona corda als rellotjes....

Fíxat com s' agronsa aquell aucellet; ha baixat dels núvols. ¿Sents com giscla? Es lo fat de la desgracia que vola eternament per l' espay, com lo Jueu Errant per la terra. No canta, cap au l' estima, may ha pogut fer un níu.

. . . .

Mirant ab fixesa l' aygua del estany ahont se reflectía lo cel fosch, vegeren reflexada la lluna vora un trasparent núvol blanch y cridaren: ¡La lluna! ¡la lluna! ¡ay la lluna! ha caygut y s' ofega... s' ofega la lluna!...

Y 's tiraren abrassats al estany ab intenció de salvar la lluna que en sa follía creyan s' ofegava al fons de las tranquilas ayguas.

† HORTENSI GÜELL.

Envers la vida

Lliri Roig

Et veig tant clara avui, que 's fon la transparencia
de la suau rosada al lluir damunt les flors.
Tos pits, tos ulls, ton front exhalen una essencia
que endolceix l' esperit i que esvaeix els plors.

Ton pensament és meu: ton ànima 's desflora,
com una idea pura, en el cel de ma raó.
Ets franca com l' infant i et mostres a tot hora
somniant el meu somni, vivint ma comprensió...

Prò en ton ànima ingenua hi ha latent un misteri.
En seductora força ella 'l deixa translluir:
certs sentiments ilógics de tu fan un imperi
que juga am ma raó i que el meu cor fa estremir.

Tant vençuda que 't mostres i et veig, no obstant, (altiva
en mon cor i en mon seny, lo mateix que un esclau.
Prò quan s' encén ton llavi, quan ta mirada és viva,
no veig cap impuresa, i el teu ser tot m' atrau.

I sento en el meu pit une alta benhaurança
distingint l' harmonía del teu cos lliriat.
Això 'm concola i 'm ceza, car s' omple de gaubança
llavors ma vida... i em fonc en ton riure frescal.

Haine

Pera esser fort, l' home té necessitat de perillar. La Gloria.

T' alces am magestat, i no t' adones
de l' esplendida posta incendiada.
L' agitació 't corprén, i no enraones:
ja han mort els somnis blancs de matinada!

L' engany no ha dut. Ja ho veus. Mon cor floria
d' estimació elevada, lliure, pura.
I ara la voluntat, que ens s' esvania,
ha devingut fatal, crudel, perjura.

«No enganyis mai ma ànima», jo 't deia
sobre 'l teu cor, am tota la dolcesa
del meu. I conscientment ton cap desfeia
l' ideal aixecat per ma tendresa.

I com!... Pel meu record tremoles d' ira
avui. I sé que en pau ja no pots viure...
«*La tua morte é decisa*»... En ric, i mira,
am la raó prescient, contemplo 'l riure.

La venjança confón ta bellesa imperial.
Et veig fosca i lleugera, quan tos actes regiro.
I jo, que vui ser jo, am serenitat oviro
ta mirada lluint lo mateix que un punyal.

JOAN PEREZ JORBA.

Escenas de Circo

INSTANTANIA

Los esgrahons de la escala de fusta que volta 'l «Circo» estant quasi buyts. La gent que hi há, dona mostras d' ensopiment. Los llums estant mitj apagats. En un recó un home estira peresós los brassos y deix escapar de sa boca un ¡ah!... de nyonya. S' escolta lo só apagat de l' orga y 'l timbal que en la porta brandan pera cridar gent. De tant en tant vá entrant algú que sens obrir boca s' assenta en los banchs.

Per fí las escalas s' han anat omplint. Se sent lo toch d' una campaneta. Los llums s' encenen del tot. L' orga del carrer para y comensan á tocar una *sinfonia* cuatre musichs que en lo seu lloch mitj endormiscats y am lo cap apoyat en los faristols esperavan la senyal pera comensar.

Per entre mitj d' unas cortinetas vermellas que tapan la porta d' una caseta que hi ha en l' extrém del «Circo» surt una cara enfarinada que diu amb veu escardalenca:—Bona nit—y desseguida entra al mitj de la pista lo pallasso que es lo de la cara enfarinada. Se treu lo barret que sembla un colador de feltre d' l' antigalla y 'l fa ballar á la punta del nas. La gent ja s' aixerica, fins s' escolta alguna riatlla. Lo pallasso 'n diu quatre de frescas y surt la Miss Ninon, sa filla.

Es una noyeta esprimatxada, groga; apart qu' estigui malalta. Va vestida ab lo trajo de *volatí*. Las camas, vestidas am los vermellosos colans, semblan dos bastons de cadira; sos brassos mes escanyolits encar que las camas ¡pobreta, fa llástima!

Mentres lo pallasso s' entreté á fer la presentació d' ella esplicant las sevas habilitats, dos noys, vestits

am brutas y desllubidas casacas vermellas, colocan am prestesa lo trapeci. Mentrestant lo pùblich va esclatant am riatllas celebrant las paraulas del pallasso. Un cop colocat lo trapeci aquella noyeta s' hi enfila; s' hi assenta y desseguida comensa son treball. La gent s' entussiasma y aplaudeix fort. La pobre noya continua fent sos difícils equilibris. De repent esclata un ¡ay! general y se sent un cop sech demunt de l' arena, un soroll com á petament d' ossos. La noya ha perdut l' equilibri y ha caygut quedant allí á terra com á morta. Desseguida surten aquells cuatre de la casaca vermella y junt am lo seu pare la entran á brassos á la caseta.

Lo públich ha quedat sorprés, mut, no sab lo que li passa.

La cortineta vermella 's torna á bellugar y surt altre cop lo pallasso, pare de la noyeta. Fa cuatre figueretas y 'l públich torna á animarse. Després puja demunt d'una bola y comensa á redolar; lo públich ja riu. Pujat dalt de la bola fá un sermó plé de gracia que 's veu recompensar per fortas riatllas y picaments de mans que duran... duran... y ell aprofita aixó pera tocar am lo revés de la má las llágrimas que degotantli cara avall fan una pasta de la farina y coloret que hi porta, y la gent riu... y ofegats per las riatllas s' escoltan uns gemechs apagats que surten de dins la caseta de las cortinas vermellas.

PERE CAVALLÉ.

Reus Septembre 1899.

Somni febros

Allá en la quïetud de les tenebres
quan mysteriosament la nit fa vía,
mon cervell abatud poc-a-poc para
i en braços de Morfeu mon cos se tira.

Un silenci süau per tot me volta,
la plena soletat ès sols ma amiga;
la dolça soletat que eyla me 'n vetlla
el repós del meu son, son de delicies.

Entre 'l seu fosc abrig me fa entre-veure,
la doná celestial que s' imagina
ma pensa am viu anel tota febrosa
mentre 'l cor dins del pit cançat sospira.

La veig que 's va atansant fins que a ma galta
d' un petó l' aixardor se ne sbarrïa,
al-hora que a mon coll dona 'ls seus braços
i amanyagant-lo fort tot ell me 'l lliga.

La sento pronunciar tota amorosa
hac-ells mots que del cor se fiquen dintre
logrant d' éll arrancar am sa paraula
les fletxes que al bell midj clava la vida.

«Oh, ser atropeylat! ja prou ta angoixa!
ja prou de bategar e idees tristes,
que 'l mond ja ha miylorat, la rassa humana
avui ja s' ha perfet, avui ja estima!

L' esperit vil del Mal, de les tenebres
ha caigut tot de cop al negre abysme,
i al llog del alt poder âre ja impera
el Sol que am sa aixardô ha rublert de ditxa.

Oh, aimant, deix hac-eix llogon se n' asseca
ton cor fa temps, cantant penes sentides,
i aném a alçar el vol com dos colomes
âre que s' ha posat la volta llisa.

Veurás com tot humá l' oració resa
an eix Deu tant suprèm que l' en-llumina
i li ha fet adonar que am la materia
un cor per-a estimar també s' hi lliga.

Veurás plorant de goig, com tots els pobles
entonen com germans de Pau grand hymne,
i que com Madj triomphal tota la terra
de flors de rics colors ne stá gornida.

Anem amor, jo t' äim'! Peguèm volada,
a ubriagar-nos d' amor, de nova vida.
Vergonya an el Passat! Pas a l' Aurora
que per regenerâ-ns el Bé n' endvía!»

. . . .

La llum del de-matí, ja les tenebres
ha sborrat poc-a-poc, fins que a-clarintse
am mes raijos despres, tota ma stancia,
mon cervell abaltit sento reviure.

Oh, dona! on t' has ficat? La missatgera
de la llum m' has sigut clara i divina,
i al vèure-la venir, com per art mágic
tu te n' has apartat ¡ai! de ma vista.

Me sèmbla óure-la henc-âr no molt llunyana
tot fuigint-ne de mi l' airosa nimpha,
endviant-me seguit tendres paraules
que no pot a-clarir ma fantasía.

Sols somni de dolor que al despertar-ne
mes perpeyles stan totes humides,
i el cervell tot frisós pensa en-debades
i el cor a dins del pit cançat sospira.

PLÁCIT VIDAL ROSIC.

¡Preparemnos!

Lo Govern, quin cap un temps deixá entreveurer als catalans una esperansa, are que es arribada l' hora de realisar sas promesas, veu la grandíssima oposició que 'ns fan los enemichs del travall, los contagiats de la empleomanía, y 's gira contra nosaltres veyent que aquells son majors en nombre.

Desde 'l primer Ministre fins al últim, tot ho veuhen negre; talment sembla que, no d' ulleras fumadas sían los cristalls que hi portan, sinó de colors pintats ab las consecuencias de desgracias passadas y de quinas tothom sab qui son los verdaders culpables, los quals sembla que 's trobin avuy encare disposats á provocarne de novas.

Fa algúns dias, que pera treurer importancia al Regionalisme, maneja la máquina *oficiosa* carregant á sobre 'ls carlistas la part sombrosa del cuadro. Gobernant be ningú tindría dret á estar disgustat, peró, com que 'n Silvela sab que pera aixó 's necessita un home de forsa energías pera aplicarlas ab justicia, y sobre tot un home de menos retóricas y molt entés en las cosas del Estat, creu—are que ja es al candelero—veurer per tot fantasmas á qui no pot espantar ab una elocuencia florentina.

Are, segons llegím en los telégramas últimament rebuts, se vol mostrar enérgich ab los catalans que celebraren lo meeting catalanista á Tárraga, alegant que en aquest s' emeteren conceptes que constitueixen delicte, per lo que serán portats als tribunals lo president, la Junta organisadora y tots quants feren ús de la paraula en aquella assamblea.

Y are, díguinnos. ¿No es aixó una amenassa, una provocació als catalans?... ¿No es aixó buscar bronquina?

Si al mentat aplech se varen pronunciar paraulas condempnables per las lleys del Govern de Madrid, s' ha de tenir en compte que las tals lleys foren escritas avans que algú 's fes acreedor á las paraulas de referencia que, á pesar de tot, no creyém constituheixin delicte, ni dictat ab l' entussiasme, propi del bon catalá que veu sa rica patria defallir á mans de padrastres.

Y tingas en compte que, no per aquestas amenassas se 'ns fará dessistir de nostras justas pretensions, avans al contrari, quant mes injustament sens vulgui dominar, tant més depressa desenrotllarém nostras energías pera lograr los nostres propósits.

Y ja que se 'ns desafía, ¡preparemnos catalans! Preparemnos pera combatre cualsevulga arbitrarietat que ab nosaltres se tracti de cometre.

JOFEGEN.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 16 de Setembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser particular
9 m.	752	85	‘	4'2	Ras	
3 t.	752	93				

Horas d'observació	TEMPERATURAS Máxima	Minim.	Ter. tip.	VENTS direcci.	NUVOLS classe	can.
9 m.	Sol. 42	17	24	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 31		27	O.		0'3

Van passant los dias y encare no tením noticia que estigui aceptat per la comissió executiva de las festas lo projecte de dibuix que ha d' encabessar lo cartell anunciantlas.

Ja varem dir que aquest havía d' esser tot lo més atractiu possible donchs comptantse com se compta en aquesta ciutat ab artistas dibuixants quin mérit ha sigut recomanat y premiat en distints certamens y exposicions, era d' esperar que no 'ns esgatimarían lo seu apoyo y que 'ls cartells anunciant las vinentas festas y firas serían celebrats en quantas poblacions s' exposessin al públich. Y al mateix temps que constituhirían un atractiu pera las personas que 'l contemplessin foran un testimoni present de que en nostra ciutat encàre hi quedan apóstols del art, dignes deixebles dels que ab la seva inmortalitat ens han honrat. Nosaltres convensuts que es precís anunciar las festas en un bon y bonich cartell sentiríam que la comissió executiva se mostrés en aquest assumpto menos activa de lo que ha demostrat en tots los altres. Sentiriam també que s' anunciessin ab cartells que desdiguessin de la imporfancia de la nostra població, y, per més que tindríam un disgust en censurar qualsevol acte d' aquesta comissió devant d' un fet que podría rebaixar la importancia de nostra ciutat no tindríam mes remey que exposar lo nostre criteri contrari á las sevas ideas.

Cal abocar en los cartells tota la propaganda possible. Es precís donar á entendre als que no coneixen lo que es y representa dins del concert dels pobles lo nom de Reus que aquí hi ha elements pera portar á cap y d' una manera lluhida qualsevol acte que trascendeixi en manifestació de la vida exuberant que tením fora d' aquella que donan los elements oficiels.

No dubtém que 'l cartell será modernista y ab aquest convenciment sense tenir present pera rès la afinitat que aquesta escola pot tenir en las ideas que nosaltres professém ja que al cap-de-vall catalans catalanistas han sigut los que l' han introduhit en la nostra terra y en Espanya per aixi exigirho lo bon gust despertat en aquestos darrers temps per las personas aficionadas á l' art á que 'ns referím.

—

En l' estracte de la sessió d' ahir fet, com es natural, á corre-ouyta, deyam que s' havía acordat donar possessió lo próxim dilluns al nou comptador municipal senyor Sotorra, y que 'l senyor Planás, antich empleat ab aquest cárrech dins la Secretaría municipal continuaría en lo mateix per espay de dos mesos lo máxim, fins que 'l primer estés ben al corrent dels assumptos d' aquest negociat.

Com lo senyor Sotorra ha guanyat per oposicions aquesta plassa y 's podía considerar molestat per la forma en que venía redactada la noticia, aclarém que la continuació del senyor Planás en lo desempenyo de son cárrech no es pera ensenyarlo sino pera la millor marxa del negociat; y suposém que l' Ajuntament ho acordaría aixís perque fa molt temps que 'l comptador de Municipi estava sense l' auxiliar que per la seva categoría li correspón y en previsió, com no fora gens estrany de que estés aquell negociat un poch atrassat, cosa en la qual cap culpa hi tindría la persona que 'l desempenyava.

—

Ab la funció d' avuy, segons diuhen los programas, se despedeix de nostre públich la companyía ecuestre del senyor Feijóo, per quin motiu s' ha organisat un programa escullidíssim de despido.

—

Mes animada de dia en dia 's veu la comissió organisadora de las vinentas festas d' Octubre ja que van vencent los obstacles que 's presentavan pera la realisació d' alguns números del programa en projecte. Ab los elements ab que de moment ja 's conta podém adelantar que la cavalgata nocturna resultará lluhidíssima donchs que cap dels elements que poden contribuhir al seu explendor ha esgatimat lo seu entussiasta apoyo. Més, malgrat las bonas impresions d' organisació que hi há, ens atrevím á consignar que si á la mateixa se li donés un carácter d' unitat desenrotllant una idea fixa, de lo que se 'n podría encarregar la comissió artística, podría resultar molt més brillant que si no s' hi veu unitat.

La «Kermesse» també resultará una festa molt notable á jutjar per l' entussiasme ab que ha sigut acullida aquesta idea per l' element jove que es lo que ha de desempenyar lo paper principal y casi únich en aquest número del programa.

Proximament se cridará altre cop á una reunió general á las societats, prempsa y demés entitats pera ultimar definitivament lo programa.

—

Hem rebut un exemplar de la protesta que 'l «Centre Catalá» de Sant Pol de Mar ha publicat ab motiu d' haver sigut aquest exclós de la «Unió Catalanista», per acort pres per lo Consell de la mateixa.

Lo «Centre Catalá» de Sant Pol, basa la seva protesta contra dit acort, en que aquest fou pres sense alegar motius que justifiquin falta de cap mena contra ell.

—

Ahir varem tenir lo gust de saludar al aprofitat ex-picador de toros y autor dramàtich D. Anton Ramirez Memento, qui feu lo millor pensament al cambiar la pica per la ploma.

—

Aquesta nit se posarán en escena la pessa en un acte «La teta gallinayre» y la comedia en dos «Las carbassas de Montroig», en lo teatre de la societat «Círcol Artístich Catalá».

Durant los entreactes, la secció lírica cantará las pessas «Los Segadors y «Lo Mariner».

Acabada la funció, s' obsequiará al bell sexe ab un ball á piano.

—

Lo dia dos d' Octubre próxim à las vuyt en punt de la nit, s' obrirá l' Escola pública municipal d' adults que en aquesta ciutat dirigeix lo professor don Enrich Bages.

Los que desitjin inscriurers en la matrícula de la mentada Escola pera 'l curs de 1099 á 1900, podrán ferho tots los dias de feyna del present mes de Septembre, de vuyt á nou de la nit, en lo local de dita classe, situat en la planta baixa del exconvent de Sant Francesch, entrán per la plassa de Hércules.

—

En lo toatre de la recreativa societat «El Alba» se posará avuy en escena l' aplaudit drama en catalá denominat «Clarís» cual desempenyo correrá à cárrech dels aficionats de la mateixa, y de la distingida actriu D.ª Carme Auñón celebraut acte seguit lo ball acostumbrat en obsequi á abdos sexes.

—

Los empleats de telégrafos ens donarán molt que fer.

Ara que ja 'ls d' aquí á Barcelona 's van convencent del dever que tenen de suportar los telegramas rodactats en catalá, es á Girona allí ahont apareix algún hidalgo tossut que no hi vol saber res ab los despatxos escrits en la nostra llengua catalana.

Tením en nostre poder dos volants del encarregat del servey telegráfich á Olot, que per sí sols revelán o desconcert dels empleats del Estat.

En lo primer d' ells comunica al expedidor d' un telegrâma catalá, lo següent:

«Muy señor mio: Me dicen de Gerona que no hay orden de admisión de telegramas en catalá, y que es inadmisible, por tanto, el suyo, que le devuelvo junto con el importe.»

Al cap d' algunas horas, lo mateix empleat deya en un altre volant:

«Muy Sr. mio: Por telégrafo me dicen de Gerona que pueden admitirse telegramas en catalán, según informa Barcelona, siempre que haya quien los traduzca. y, por lo tanto. que se daba curso al suyo. Ruego, pues, me lo remita con el importe y dispense molestías.»

No hi ha mes recurs, donchs, que carregarse de paciencia, y resignarse á que 'ls telegramas en catalá circulin com vulguin los empleats de telegrafos, entre-

tenintse per las estacions de transmissió tot lo temps que 'ls hi vingui bé.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 1334'80.

Secció oficial

Cos de Correus

—

Administració principal de Tarragona

ANUNCI OFICIAL

Per acort pel Iltm. senyor Director general de Correus y Telégrafos se convoca á concurs els propietaris de fincas urbanas de Reus que vulguin cedir en arrendament local suficient pera instalar per terme de quatre anys las oficinas de Correus de dit punt, ab vivenda pera 'l Quefe de las mateixas, qual concurs se verificará en la estafeta de Reus als trenta dias de publicat aquest anunci en lo «Butlletí oficial» de la provincia.

En las proposicions s' ha de fer constar que las obras d' instalació de la oficina y 'ls gastos que s' originin per lo traslado dels utensilis de la mateixa han d' esser de compte dels proposants acompanyant á aqueellas lo plano acotat del local que s' ofereixi.

Tarragona 10 de Setembre de 1899.—L'Adminstrador principal, Carles Gamarra.

—

Registre civil

del dia 15 de Septembre 1899

Naixements

Pere Borrás Bages, de Joaquím y Pilar.—Rosa Fabregat, d' Anton y Rosa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Teresa Ferrando Castells, 18 anys, Rechs, 5.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Los Dolors Gloriosos de Nostra Senyora.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á dos quarts de vuyt del matí tindrá lloch la Comunió general que en obsequi de Nostra Senyora dels Dolors dispensarà lo Rvnt. D. Francisco Solé ab plática preparatoria; y á las cinch de la tarde l' últim dia del Septenari ab sermó à càrrech del Rvnt. D. Jaume Benages després de cantada la Corona Dolorosa y acabantse ab la Benedicció papal y 'l cántich del «Stabat-Mater».

Sant de demá.—Santa Sofía.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	63'73	Cubas del 86	72'
Orenses	11'45	Cubas del 90	60'
S. Juan	'	Aduanas	94'50
Norts	50'65	Ob. 5 0[0 Almansa	87'
Fransas	46'	Id. 3 0[0 Fransa	43'37
Filipinas	'		

PARIS

Exterior	61'	Norts	'

GIROS

París	23'65	Londres	31'35

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' ro de tots los païssos.

—

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerde la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	'	'
» dias vista	'	'	'
» »	'	'	'
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	'	23'10	23'40
Mersella 60 dias vista	'	'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	625		
Industrial Farinera	575		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		650	
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyía Reusense de Tranvías			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	150		

—

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63'77	Aduanas	94'50
Exterior	'	Norts	50'60
Amortisable	'	Fransas	46'
Cubas 1896	72'	Orenses	11'50
Cubas 1890	59 87	Obs. 6 0[0 Fransa	'
Exterior París	60'92	Id. 3 0[0 »	4'337

GIROS

París	23'63	Londres	31'25

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA DE SOLFEIG, PIANO Y CANT

A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial pera senyoretas

COLEGI DE D.ª MAGDALENA MARTORELL

baix l' advocació de la

Inmaculada Concepció de Maria

Lo 15 del present mes quedarán obertas las classes corresponents á l' Instrucció primaria, elemental y superior, aixís com las referents à l' ensenyansa de tota classe de labors y la de cosit de roba blanca. Hi haurá també classes de Música, Dibuix y Francés.

Ditas ensenyansas estarán regentadas per la professora superior D.ª Angelà Maleras.

CURRAS per vendre.

Informará Joseph Mestres, picapedré.

San Pancrás, 18.

Colegi de senyoretas

DIRIGIT PER

D.ª MARÍA CORTINA

Mestra Superior, baix la advocació de

Nostra Senyora de Misericordia

Lo dia primer d' Octubre s' obrirá aquest nou centre d' educació y ensenyansa, organisat conforme exigeixen las modernas teorías educativas, en lo que 's podrán estudiar, además de las materias que comprén la Instrucció primaria, las especials de tall y confecció de roba blanca, bordat, música, dibuix y francés comptant ab lo Professorat necessari pera la bona marxa de ditas ensenyansas.

Arrabal Santa Agna, núm. 45, segon pís

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficsar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense» donarà com á inmediát resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprenentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fí de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fisca á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los acepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirá pera 'ls seus abonats los preus segúents:

	Ptas.
Una làmpara incandescent de 5 bujías	1'25
" " " de 10 "	1'75
" " " de 16 "	2'50
" " " de 25 "	3'75
Preu del kilowat, hora.	0'50

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temèm, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

VERDADERA GANGA

Se ven la casa propia de don Salvador Navarro, carrer de Sant Vicens Alegre, número 25. Consta d'un gran magatzém, celler, corral, descobert, pou, tres pisos y terrat; se donará baratíssima. S' admeten proposicions ara que está aquí son propietari qui cambia son domicili á Tarragona.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Plassa de Toros de Tarragona

—

GRAN GORRIDA DE NOVILLOS-TOROS

PERA 'L DIA 24 SETEMBRE DE 1899.

Se lidiarán sis braus novillos-toros escullits y sense cap defecte, procedents de la antigua y acreditada ganadería de don Celestí Miguel, de Egea de los Caballeros, ab divisa blava, vermella y blanca, per los renombrats destres

Mancheguito y Alvaradito

ab sas corresponents quadrillas.

Preus de las localitats

Palcos sense entradas 12'50 pessetas.—Barrera ab entrada 4 idem.—Contrabarrera ab id. 3 idem.—Delantera de grada ab id. 3 idem.—Entrada de sombra 2'50 idem.—Entrada de sol 1'50 idem.—Mitja entrada de sombra 1'25 idem.—Mitja id. de sol 3 rals.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

RECORT ETERN

Pera 'l dia 2 de Novembre próxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y 's gràban las inscripcions de las mateixas. en mate, relleu, dauradas, etc., etc., á meytat de preu. Gratis la colocacio en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOVERA, 23.—REUS.—LLOVERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre á preus molt reduhits.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra 'l raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecencias y en totas las malaltías caracterisadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.

Los Motors de corrent continua á la vegada que extraordinarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay reduhit y facilíssim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats mínima á máxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS ELEVADORES DE TODOS SISTEMAS

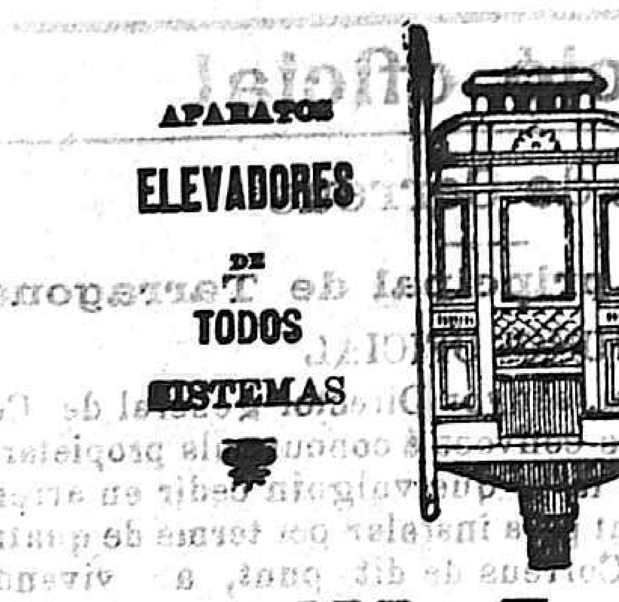

MOVIDOS POR MOTOR DE Vapor, de Gas Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funicular, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

-§1897§-

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de septembre de 1899

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Septembre directament pera Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y rápit vapor francés

ESPAGNE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Septembre lo vapor
lo dia 27 de " " Les Alpes

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydados de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fi d' obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 100 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESSETA.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe..........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4'13 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Linea Vilanova
4'13 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase......	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).	10'43 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Linea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'04 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'34 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMBINADO · FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo més durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 Á 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA